

«Бекітемін»
«Дарын» РПО директоры
Г. Тұрсынов
2023 ж.

**Жалпы білім беретін мектептердің оқушылары арасында
Республикалық Абай оқуларын өткізу
Ережесі**

I. Жалпы ережелер

1. Осы Ереже «Білім беру туралы» Қазақстан Республикасының заңына, Қазақстан Республикасының 2020-2025 жылдарға арналған білім беруді дамытудың мемлекеттік бағдарламасына сәйкес және жалпы білім беретін мектеп оқушылары арасындағы республикалық Абай оқуларының (бұдан әрі – Абай оқулары) мақсаты мен міндеттерін, ұйымдастырушылық-әдістемелік қызметінің қамсыздандырылуын, өткізу мен қаржыландыру тәртібін, қатысуын және жеңімпаздары мен жүлдегерлерін анықтау тәртібін белгілейді.

2. Абай оқуларының ұйымдастырушысы Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігінің «Дарын» республикалық ғылыми-практикалық орталығы (бұдан әрі – «Дарын» РПО) болып табылады.

3. Абай оқуларының негізгі мақсаты қазақ халқының әдеби мұраларын дәріптеу, мектеп оқушыларының классикалық әдебиеттерді окуға деген қызығушылықтарын арттыру.

4. Абай оқуларының негізгі міндеттері Абай және Шәкірім шығармаларындағы эстетикалық талғам мен тұлғалық қасиетті насиҳаттау, ұлылар поэзиясына, ұлттың рухани мұрасына деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу.

II. Абай оқуларының қатысушылары

1. Абай оқуларының қатысушылары білім беру ұйымдарының барлық типтері мен түрлерінің 8-11(12) сынып оқушылары болып табылады. Республикалық қорытынды кезеңіне облыстық кезеңінде жеңімпаздары мен жүлдегерлері қатыса алады. Әр командада 6 оқушы (әр номинацияға – 1 оқушы) және 1 жетекші болуы тиіс.

2. Команда жетекшілері қатысушылардың Абай оқулары өткізілетін жерге барада жолда, оның өту барысында және тұрғылықты жеріне қайтар жолда өмірі мен денсаулығының қауіпсіздігіне жауапты. Жетекшілер білім ұйымдарының шешімімен тағайындалады.

III. Абай оқуларын ұйымдастыру және өткізу тәртібі

1. Абай оқулары 3 кезенде өткізіледі:

1 кезең – аудандық (қалалық) білім басқармаларымен өткізіледі;

2 кезең – облыстық, Астана, Алматы, Шымкент қалалаларының білім басқармаларымен, респубикалық білім беру үйімдарымен, ДББҰ «Назарбаев Зияткерлік мектептерімен» өткізіледі;

3 кезең – респубикалық, қорытынды. Абай оқуларының қорытынды кезеңіне әр өңірден 6 окушы (6 номинация бойынша) қатысады.

2. Абай оқулары 6 номинация бойынша өткізіледі:

1. «**Өлең – сөздің патшасы, сөз сарасы**» номинациясы – Абай өлеңдерін жатқа оку конкурсы. Қазылар алқасы бұл номинацияда окушы жатқа білетін Абай шығармаларын мінерлеп оқуына және санына байланысты бағалайды.

2. «**Абайдың қара сөздері**» номинациясы бойынша Абай қарасөздерін жатқа, мәнерлеп оку. Бұл номинация бойынша Абай қарасөздерін толық біліп, семантикалық ерекшеліктерін түсінуі бойынша бағаланады.

3. «**Абайдың ақын шәкірттерінің шығармалары**» номинациясы бойынша Шәкірім Құдайбердіұлы, Ақылбай Абайұлы, Мағауия Абайұлы шығармаларын жатқа оку. Бұл номинация бойынша шығарма мәтіндерін жатқа, мәнерлеп айтуды, толық білуі бойынша бағаланады.

4. «**Көнілім әнді ұғады**» номинациясы – окушының Абай және Шәкірім әндері мен күйлерін орындау шеберлігі бағаланады.

5. «**Жүйріктен жүйрік озар жарысқанда**» номинациясы – окушылардың өз шығармалары (поэзиялық) бағаланады.

6. «**Ұлылар әлемі**» Абай мен Шәкірімнің шығармашылығына, рухани болмысына қатысты тақырыпқа (ұсынылған тақырыптардан таңдау) эссе жазу.

Қатысушының теориялық білімін, шығармашылық қабілетін тексеру мақсатында эссе жұмысы бойынша арнайы 3 тақырып ұсынылады. Окушы берілген бір тақырыпты таңдайды, эссені жазу уақыты - 1 сағат 30 минут.

3. Абай оқуларының өткізу барысын қадағалау және үйімдастыру жұмысының дайындығын іске асыру үшін үйімдастыру комитеті құрылады.

Үйімдастыру комитеті Абай оқуларының қорытынды кезеңінің өткізілу орнын белгілеп, дайындық жұмыстарын жүргізуде тікелей басшылық етеді, қазылар алқасының құрамын, қатысушылардың тізімін, конкурстың өткізу бағдарламасын бекітіп, жеңімпаздар мен жүлдегерлерді марапаттайды.

4. Қазылар алқасының құрамына жоғарғы оку орындарының ғалымдары, белгілі жазушы, журналистер, білім беру үйімдарының білікті мұғалімдері кіреді.

Қазылар алқасы қатысушылардың білімі мен өнерін бағалайды, үйімдастыру және өткізу барысындағы мәселелерді талқылайды, жеңімпаздар мен жүлдегерлерді анықтайды.

Абай оқуларын өткізу туралы ақпараттық хат және өткізілу Ережесі www.daryn.kz сайтында орналастырылады.

5. Абай оқуларының қорытынды кезеңіне тіркелу және қатысусы жөнінде сұраныс хатты облыстық, Астана, Алматы және Шымкент қалаларының білім басқармалары, «Назарбаев зияткерлік мектептері» ДББҰ, Республикалық білім беру үйімдары хат арқылы үйімдастыру комитетіне конкурсның өткізілуіне 20 күн қалғанға дейін жіберу қажет.

Үйімдастыру комитетінің мекенжайы: Астана қаласы, Мәңгілік Ел даңғылы, 8, Алтын Орда Бизнес орталығы, 308 каб., тел: +7 (7172) 57-01-60, e-mail: info@daryn.kz.

IV. Қорытындылау және марапаттау

1. Абай оқуларының жеңімпаздары мен жүлдегерлері әрбір номинация бойынша қатысушылардың жалпы санының 45 % құрайды.

2. Қазақстан Республикасының Оқу-ағарту министрлігінің I, II, III дәрежелі дипломдарымен, дәрежеге сәйкес алтын, күміс, қола медальдарымен және «Дарын» РППО-ның дипломдарымен (номинация бойынша), грамоталарымен марапатталады. Дәрежелі дипломдардың саны келесі пропорция бойынша анықталады: I дәрежелі дипломдармен жеңімпаздардың 20%-ы, II дәрежелі – 30%-ы, III дәрежелі – 50%-ы марапатталады.

3. Абай оқуларына жеңімпаздар мен жүлдегерлер дайындаған мұғалімдерге «Дарын» РППО-ның «Алғыс хат» беріледі.

4. Барлық қатысушыларға қатысқанын растайтын қатысушы сертификаты беріледі.

V. Қаржыландыру

1. Абай оқулары бекітілген сметага сәйкес қаржыландырылады.